

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ

София, бул. "Христо Ботев" №55, п. код 1040, тел. централа 98511199, факс 981 37 36

ОДОБРЯВАМ,

МИНИСТЪР НА

ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ:

/МИРОСЛАВ НАЙДЕНОВ/

За министър:

Заместник-министър: *Г. Кочев*

Заповед за заместване № *9509/680*

от *17.08.2011*

ДОКЛАД

ЗА

МОНИТОРИНГ ВЪРХУ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА
НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА
ГОРСКИЯ СЕКТОР(2006-2015 Г.) И НА
СТРАТЕГИЧЕСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ГОРСКИЯ СЕКТОР
(2007 – 2011 Г.)

СОФИЯ, Май, 2011

I. Въведение

Във връзка с приемането на нов Закон за горите (ДВ, бр.19/08.03.2011 г.), регламентиращ дейностите в горския сектор, в момента е в процес извършване на неговото преструктуриране и промени в управлението му. Това поражда необходимостта от актуализация на Националните стратегически документи за развитие на горския сектор. Още при изготвянето, съгласуването и приемането на стратегическите документи е предвидено **Националната стратегия за устойчиво развитие на горския сектор (2006-2015 г.)** и **Стратегическия план за развитие на горския сектор (2007-2011 г.)** да бъдат документи в динамичен процес, адаптиращ се във времето към конкретните нужди на сектора, икономическата обстановка в страната и цялостната политика на правителството. Отговорни за изпълнението им са всички заинтересовани институции и организации в горския сектор. Министерствата, имащи отношение към горите, е необходимо да включат тези документи в процеса на вземане на важни решения, касаещи горския сектор. За съжаление Националната стратегия за устойчиво развитие на горския сектор (2006-2015 г.) е документ който не е одобрен от Министерски съвет, той е актуализиран вариант на документа „Национална горска политика и стратегия”, приет с Решение № 651 на Министерски съвет от 15.09.2003 г. Стратегическият план за развитие на горския сектор 2007 – 2011 г. е одобрен от Министъра на земеделието и горите в края на 2006 г.

Организацията по изпълнението на стратегическите документи е отговорност на Изпълнителна агенция по горите. Успешното им изпълнение обаче, може да се постигне само чрез активното участие и сътрудничество между отделните институции и заинтересовани обществени групи. Освен това, в самите стратегически документи за горите е предвиден механизъм за мониторинг и контрол, свързан с едно междинно оценяване през 2009 г. на извършеното за изминалия период, изготвяне и представяне на Отчетен доклад в Министерски съвет и др.

За осъществяване на непрекъснатия процес на обновяване, актуализиране и допълване на стратегическите документи, в тях е предвидено създаването на специализиран орган – Комисия. Тя трябва да бъде създадена с решение на Националния съвет по горите към ИАГ и да функционира като независим координиращ и контролен орган. Комисията трябва да бъде представителна и с участие на главните заинтересовани страни в сектора.

Със заповед №1215/25.11.2010 г. е определен състав на Специализирана Комисия, отговорна за извършването в петмесечен срок на мониторинг на изпълнението, обновяване, актуализиране и допълване на Стратегическите документи за горския сектор – Национална стратегия за устойчиво развитие на горския сектор (2006-2015 г.) и Стратегически план за развитие на горския сектор (2007-2011 г.). Към настоящия момент, Комисията е провела две свои заседания, разпратила е писма до дирекциите в ИАГ и РДГ като е събрала информация относно: предложения за актуализация на Националните стратегически горски документи и за изпълнението на заложените в Стратегическите горски документи цели, мерки и действия. Освен това, самите членове на Комисията, като представители на различни заинтересовани институции са представили някои предложения за промени в Националната стратегия за устойчиво развитие на горския сектор (2006-2015 г.).

В новия Закон за горите, съгласно, чл. 10, алинея 1, Националната стратегия за развитие на горския сектор определя целите на държавната политика за развитие на горското стопанство и съдържа:

1. анализ на състоянието на горския сектор;
2. цели и приоритети;
3. средства за постигане на целите.

Алинея 2 определя, че Националната стратегия за развитие на горския сектор се приема от Министерския съвет по предложение на министъра на земеделието и храните, а съгласно ал.4, Националната стратегия за развитие на горския сектор се актуализира:

1. при съществени промени в макроикономическите и международните условия и съответните изменения и допълнения на Националния план за развитие или на Националната стратегическа референтна рамка за страната по смисъла на Закона за регионалното развитие;

2. в резултат на промени в националното законодателство или в законодателството на Европейския съюз;

3. при промени на приоритетите и специфичните цели на Европейския съюз.

В чл. 11, алинея 1 е регламентирано, че Стратегическият план за развитие на горския сектор определя конкретните действия за изпълнение на целите, заложи в Националната стратегия за развитие на горския сектор, за срок от 10 години, а в алинея 2, съответно: Стратегическият план за развитие на горския сектор се разработва от Изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите и след провеждане на обществено обсъждане се одобрява от министъра на земеделието и храните. Съгласно ал.3, Стратегическият план за развитие на горския сектор се актуализира:

1. при актуализация на Националната стратегия за развитие на горския сектор;

2. при съществени промени в икономическите и социалните условия в горския сектор.

Вземайки предвид натрупалите се множество фактори, променящи цялостната политика на правителството, икономическата обстановка в страната, както и конкретните нужди на горския сектор, определени в приетия изцяло нов Закон за горите, става наложително и ясно, че е необходима актуализация на Националните стратегически горски документи. Освен това за нуждите на тази актуализация е необходим анализ и оценка на изпълнението им за периода, особено на Стратегическия план за развитие на горския сектор (2007-2011 г.).

II. Анализ на изпълнението на националните стратегически горски документи:

Анализът на изпълнението на Националните стратегически горски документи е с основна задача да бъде отговорено на въпроса дали са изпълнени заложените в тях стратегически цели и действия, дали те са били реалистични и изпълними, както и дали са създадени предпоставки за тяхното изпълнение. Направена е най-обща оценка на изпълнението на национално и на регионално ниво, като при отчета на Стратегическия план за развитие на горския сектор (2007-2011 г.) е направен подробен анализ на изпълнението по заложи стратегически цели и действия.

II.1. Национална стратегия за устойчиво развитие на горския сектор -НСУРГС (2006-2015 г.)

Основните цели на Националната стратегия са:

➤ Устойчиво управление и многофункционално стопанисване на горите насочено към развитие на икономически жизнен и допринасящ за развитие на обществото и особено на селските райони горски сектор;

➤ Привеждане на целите и средствата на устойчивото развитие на горския сектор в съответствие с международните критерии и поетите в това отношение задължения;

➤ Създаване на условия за осигуряване на национални и международни финансови ресурси и подкрепа за развитие на сектора.

Освен основните цели в НСУРГС (2006-2015 г.) са заложи 18 стратегически цели с множество действия за постигане на очакваните резултати.

Краткият анализ на извършеното по НСУРГС (2006-2015 г.) показва, че през изтеклия период на национално ниво е работено почти по всички заложи в нея стратегически цели, макар да има частична работа по някои от дейностите, както и такива по-които не е работено и те не са изпълнени. На регионално ниво е работено предимно за изпълнение на дейностите пряко свързани

с горския сектор, чрез извършване на ежедневните оперативни и други мероприятия, в т.ч на тези заложи за изпълнение по лесоустройствен проект - залесяване, извеждане на сечи - извършване на ползване и реализация на дървесина, защита на горите от болести и вредители, охрана и др.

По някои от стратегическите цели не са извършвани много от дейностите, било поради липса на достатъчно средства, било поради липса на капацитет, било поради незаинтересованост или липса на координация с институцията, пряко отговорна за конкретното действие. Тъй като в Националната стратегия, при формулирането на стратегическите цели и действията за тяхното изпълнение не са посочени институции и целеви групи, както и финансов план, конкретните действия и параметри на изпълнение ще бъдат представени при отчета на Стратегическия план за развитие на горския сектор (2007-2011 г.). В тази част от доклада, ще бъдат най-общо визирани целите и действията в Националната стратегия по които е работено, както и такива по-които е работено частично или въобще не е работено.

По-активно е работено по изпълнението на следните стратегически цели:

➤ **Създаване на оптимална структура за управление на горския сектор, гарантираща изпълнението на публичните функции на държавата и ефективно управление на държавната горска собственост. Усъвършенстване на законодателството и модела на финансиране на сектора с оглед гарантиране на неговата финансова самостоятелност и икономическа жизненост:**

- ✓ през втората половина на 2007 г. е извършена промяна на Закона за горите и подзаконовата нормативна уредба и е извършена структурна реформа в държавния горски сектор и промени в управлението му. Създадена е нова структура – Държавна агенция по горите – ДАГ, на подчинение на Министерски съвет, а след извършените структурни промени от месец април 2008 г., Регионалните управления на горите са преобразувани в Регионални дирекции по горите, а Държавните лесничейства и Държавните дивечовъдни станции са преобразувани в Държавни горски и държавни ловни стопанства, като държавни предприятия - търговци по смисъла на чл. 62 от Търговския закон. Те добиват правото да формират, акумулират и инвестират приходи и средства от стопанска дейност. Създаден е и Фонд „Българска гора”, за подобряване финансовата самостоятелност и икономическата жизненост на горския сектор;
- ✓ в началото на 2011 г. е приет нов Закон за горите, с който изцяло се разделят контролно-административните от стопанските функции, като за първите се предоставят отговорности на Изпълнителна агенция по горите и нейните структури, а за вторите се създават шест държавни горски предприятия, чиито териториални поделения са оптимизиран брой ДГС и ДЛС.

➤ **Създаване условия за активно участие в международната горска политика и изпълнение на ангажиментите на страната в областта на горския сектор съгласно подписаните документи и договори. Активизиране на международното сътрудничество със страните на ЕС, съседните държави и страните с икономики в преход:**

В изпълнение на тази стратегическа цел, ИАГ участва с представители в следните работни формати:

1. Работна група по горско стопанство към Съвета на ЕС.
2. Постоянен комитет по горско стопанство към Съвета на ЕС.
3. Експертна работна група по горски пожари.
4. Работна група по горска статистика към ЕВРОСТАТ/ Европейска комисия.
5. Постоянен комитет по семена и размножителен материал за земеделието, градинарството и горското стопанство /Временна работна група към Комитета/.

6. Представители от дирекция „ГПСД”, съвместно с външни експерти участват в почти всички екипи от специалисти на Съвместния комитет на ИКЕ/ФАО/ООН по интегрираната програма за работа на Комитета по дървесина на ИКЕ/ООН и Европейската комисия по горско стопанство на ФАО/ООН.

Освен това ИАГ, чрез свои представители или чрез писмени рамкови позиции, становища или указания се е произнасял по всички важни за развитието на горския сектор въпроси.

➤ **Осигуряване на прозрачност и насърчаване участието на обществеността в управлението на горите и горския сектор:**

В рамките на проект на ИАГ по Оперативна програма „Административен капацитет” изпълняван през 2009-2010 г. „Повишаване на прозрачността и отчетността в дейността на ИАГ(ДАГ)” са разработени и въведени в действие пакет от документи свързани с повишаване на прозрачността в горския сектор. Основната цел на проекта е повишаване на прозрачността, подобряване на комуникацията с хората и бизнеса, както и ограничаване на корупционните практики в сектора.

В рамките на проекта е разработен Етичен кодекс на работещите в държавния горски сектор, който регламентира етичните норми в работата с външни лица, в взаимоотношенията между колегите, третира проблемите със свързаните лица и др. Етичният кодекс е въведен със заповед на ръководителя на агенцията, отпечатани и разпространени са необходимия брой книжки, проведени са кръгли маси със заинтересовани страни, създадена е Комисия по етика и е изготвен Правилник за работата на комисията.

Друга основна дейност при изпълнението на проекта е разработването на „План за действие за повишаване прозрачността и превенция на корупцията в държавния горски сектор”. Проведени са предвидените по проекта кръгли маси и са отпечатани и разпространени 1250 книжки.

Освен това, пак в рамките на този проект са изготвени Комуникационна стратегия и медия-план на агенцията като важно средство за подобряване на прозрачността и информираността на обществеността за действията в държавния горски сектор, както и за подобряване на техния имидж пред обществеността. По тази дейност е проведено съпътстващо обучение на експерти от ИАГ и неговите структури и е създадено ново мото на Изпълнителната агенция по горите – „Гората утре – наша грижа днес”.

Работено е сравнително активно, но е налице частично изпълнение на заложените цел и действия, както следва:

➤ **Реализиране на нов модел на охрана на горите от посегателства и нарушения, осигуряващ ефективно правоприлагане, активна превенция и повишена обществена нетърпимост и ангажираност:**

Стратегическата цел е изпълнена частично, липсва нов модел на охрана на горите, но през годините са предприемани поредица от мерки за подобряване на работата по охрана на горите, в т.ч: изменения в Наказателния кодекс с цел криминализиране на посегателствата от горите, края на 2006, въвеждане през 2009 г. върху територията на цялата страна проект стартирал през 2007 г. за подобряване на дейностите по издаване, отчитане и обработка на документите за транспорт на дървесина от временен склад, чрез внедряване на системата „Електронен превозен билет”, създаване на Специализирано звено „Горска стража” и др.

За да бъде реализиран нов модел за опазване на горите са необходими още редица действия, в т.ч нормативни, каквото е предоставянето на правата и задълженията за този процес на отделните собственици на гори, регламентирано в новия Закон за горите и организационно-технически, напр. въвеждане на електронна регистрация и издаване на разрешителни документи за добив и транспорт на дървесина в интернет базираната информационна система на ИАГ.

➤ **Създаване на нормативни, икономически, технологични и организационни условия за оптимално използване на дървопроизводствения потенциал на горите при запазване и подобряване на средообразуващите им функции:**

За периода тази стратегическа цел също е изпълнена частично, като са предприемани множество нормативни, икономически и организационни действия за оптимално използване на дървопроизводствения потенциал на горите. Извършвани са действия по реорганизация планирането и ползването на дървесина, за постигане на баланс между предлагането и търсенето, съобразени с предвижданията на ЛУП, въвеждани са нови начини на продажби на дървесина, напр. на стоковите борси. Сериозен пропуск е не изготвянето и не приемането на Национална програма за горско-пътната мрежа, липсата на разработена национална система за повишаване квалификацията на работещите в дърводобива, липсата на действия по създаване на условия за модернизиране на дърводобивната техника и др.

➤ **Опазване и възстановяване компонентите на биологичното и ландшафтно разнообразие чрез интегриране на консервационните цели в горскостопанските практики, изграждане на адекватни системи за *“in-situ”* и *“ex-situ”* съхраняване и природосъобразно управление на горите:**

За изпълнението на тази стратегическа цел са заложили 9 действия, част от които са изпълнени през периода на наблюдение. Още в периода 2007-2008 г. е извършен анализ на горската база данни във връзка с определянето на границите на защитените зони по Националната екологична мрежа Натура 2000 (НЕМ 2000). Експерти от ИАГ/ДАГ вземат участие в работата на Националната работна група за определяне на благоприятния консервационен статус и режимите за управление на горските типове местообитания. Възложено е разработване на първоначален вариант на лесовъдски мерки за опазване и поддържане на горските типове местообитания от Приложение 1 на Закона за биологичното разнообразие, чрез GTZ Проект за горите, което през 2009 г. е внесено в МОСВ. През 2010 г. Националният съвет за биологично разнообразие към МОСВ, разгледа и прие разработените „Режими за стопанисване на гори в „Натура 2000““. Кандидатства се и се работи и по други проекти ориентирани в тази посока – напр. „Опазване на глобално значимото биологично разнообразие в ландшафта на Родопите“ и др.

Независимо от извършеното и тук има още много действия, чието изпълнение е само маркирано, но е далеч от желаното изпълнение.

➤ **Увеличаване на заетостта в горския сектор и неговата роля като източник на социални ползи от горите:** като цяло за изпълнение на тази цел са предприемани определени действия, свързани с увеличаване на персонала работещ в ДГС и ДЛС за сметка на приходите реализирани от стопанска дейност в периода 2008-2009 г. Заложените действия за постигане на целта не са изпълнени, но евентуалното им изпълнение ще се постигне едва след влизане в действие на регламентите от новия Закон за горите, отнасящи се до възмездяване на екосистемни ползи от горските територии, които благоприятстват извършването на стопанска дейност.

➤ **Развитие и експлоатация на туристическия потенциал на горите. Интегриране на туристическия бизнес в традиционните дейности по управление на горите:**

За постигане на целта са заложили 4 действия, по които за наблюдавания период е работено сравнително малко. Като известни постижения в тази посока могат да бъдат отчетени резултатите на ДЛС и ДГС по отношение на ловния туризъм, където обаче през последните три години приходите намаляват силно, от 6,437 млн. лева за 2008 г., на 4,008 млн. лева за 2010 г. Още повече, държавните горски структури са далече от желаното и от възможностите да организират планински, горски, селски и др. туризъм с цел използване на природните дадености и диверсифициране на приходите от дейността. В тази посока работят Дирекциите на природните

паркове, чрез изграждане на посетителски центрове, туристически и еко-пътеки и др. Определено има голям потенциал в тази дейност, но тя не е добре развита.

➤ **Изграждане на ефективна и конкурентноспособна горска промишленост за преработване на добиваната в страната дървесина и постигане на годишен ръст в производството и износа от 2-4 %:**

Горската промишленост, обхваща дърводобивния и дървопреработвателния сектори, които са пряко свързани с горския сектор, тъй като използват като суровина дървесния ресурс. Стратегическата цел е ориентирана към дървопреработвателната промишленост, която е един от основните потребители на дървесина в България. Определено до края на 2008, средата на 2009 година производството на дървесина в горския сектор не съумяваше да задоволи търсенето на дървопреработвателите, особено относно по-ценната дървесина, като трупи и относно технологичната дървесина за производство на плочи и целулоза. Съществуващите мощности на големите производители на плочи и целулоза, в по-голямата си част доизградени и модернизирани със западни инвестиции са разчетени на достатъчно големи производства за условията на България. Кризата през 2009-2010 г. доведе до срив в строителството и намали търсенето/производството/износа на готовите продукти на дървопреработвателната промишленост. В предвид това, както и фактите, че изпълнението на по-голямата част от заложените действия не са в компетентностите на ИАГ и нейните структури, стратегическата цел може да бъде отчетена като незадоволително изпълнена.

➤ **Повишаване приноса на науката в устойчивото стопанисване и развитие на горския сектор и подобряване на образователната система и социалния статус на горските работници:**

Много важна цел със заложен 12 действия за изпълнение. Въпреки положените големи усилия, изпълнението на заложените действия е в порядъка на около 40%. За съжаление, средствата за развитие на образованието и науката в горския сектор се осигуряват почти изцяло от бюджета, съответно на МЗХ и ИАГ. И докато професионално-техническото образование на работещите в горския сектор е гарантирано от държавата с определени средства по линията на делегираните бюджети, през бюджета на МЗХ, средствата за развитие на науката в горския сектор се осигурява от бюджета на ИАГ по линията на финансиране на три Опитни станции на територията на страната и на скромен годишен бюджет в размер на около 130 хил. лева за възлагане разработването на научно-приложни теми. Налице са и сериозни пропуски относно оптимизиране на броя и категоризацията на средните професионални гимназии, както и относно оптимизиране на броя студенти и ученици, съобразени с потребностите на практиката. Съществен успех е провеждането на кандидат инженерни стажове в структурите и предприятията на ИАГ за редовните и задочни студенти от ЛТУ.

➤ **Създаване на условия за устойчиво управление на горите, независимо от тяхната собственост с оглед постигане на оптимален баланс между екологичните, икономическите и социалните им функции и развитие на горските ресурси в интерес на собствениците и местните общности:**

За изпълнение на тази стратегическа цел са заложен 8 действия и тя може да бъде отчетена като частично изпълнена. В нормативно отношение, изпълнението на подобна цел е регламентирано добре и в старата и в новата нормативна уредба по Закона за горите. Предоставени са възможности за ограничаване раздробяването на горските парцели, въвеждане на механизми за комасирането им, учредяването на различни по статут сдружения за съвместното им стопанисване. На практика, почти нищо от това не се е случило. Липсва изпълнение и подпомагане по основни действия, като прилагане на ефективна система за обучение, услуги и консултации на недържавните собственици, създаване на единен горски кадастър и др. Като успех може да се отчете, създаването на национално сдружение на собствениците на недържавни гори „Горовладелец“, обединяващо кооперации и собственици от Родопите и на Асоциация „Общински

гори”. По отношение подпомагане на управлението и стопанисването на недържавните гори, от страна на ИАГ като успех може да се отчете създаването в неговата структура на отдел „Недържавни гори”.

➤ **Осигуряване на точна и своевременна информация за състоянието на горите, горските ресурси и тяхното управление за нуждите на държавата, частния сектор, обществото, неправителствените организации и международните институции:**

Изпълнението на тази цел е частично, предприети са множество действия, в т.ч за изпълнение на заложените 6 в стратегията, но нито едно не е изпълнено изцяло. Липсва разработена и въведена единна ГИС, но пък има изготвена интернет базирана информационна система на модулен принцип – system.iag, но реално е необходима система за мониторинг на горите, като база за ефективното им управление. Създадена и актуализирана е интернет страницата на ИАГ, която дава необходимата информация за горския сектор на обществото и бизнеса. Създаден е специализиран отдел в рамките на ИАГ – отдел „Информационна дейност и комуникационни технологии” за поддържане и управление на информационните потоци. Структурите и предприятията на ИАГ са технически и технологично обезпечени, но въпреки направеното са необходими още много усилия и средства.

➤ **Повишаване ролята и приноса на горите и горския сектор за устойчивото развитие на селските райони:**

По-принцип има цели региони в страната (особено планинските), където горския сектор е с основен принос за устойчивото развитие на региона. Например за условията на област Пазарджик, Хасково и Кърджали има разработени Областни стратегии за устойчиво развитие на горите, като части от Стратегиите за развитие на съответната област. С приемането на новия Закон за горите, въпроса с планирането на регионално ниво е решен, регламентирана е тристепенна система на планиране – на национално, на регионално и на местно ниво.

Стратегическата цел е изпълнена частично, като по-сериозен принос за изпълнение на целта може да бъде посочено, че през 2008 г. в РДГ са назначени експерти, отговарящи за подпомагане и координация на държавните и недържавни собственици на гори при кандидатстване и реализация на проекти по „горските” мерки на Програмата за развитие на селските райони (2007-2013 г.).

Има заложен стратегически цели със съответни действия за постигането им, по които липсва почти всякаква активност, например:

➤ **Създаване на нормативни, икономически и организационни условия за оптимално и устойчиво ползване на недървесните горски продукти при увеличаване на пазарния им дял на световния пазар:**

По тази стратегическа цел не е извършено почти нищо. През годините приходите от недървесни продукти ежегодно намаляват. Едва с изготвянето и приемането на новия Закон за горите е намерено нормативно решение на проблема. В текста на Закона има глава „Обществени екосистемни ползи от горските територии”, в която е регламентирано, че „обществените екосистемни ползи от горските територии, които благоприятстват извършването на стопанска дейност са възмездни”. Предстои да бъде разработен подзаконов нормативен документ и механизми за остойностяване и възмездяване на недървесните ползи и продукти от горите с цел оптималното им и устойчиво ползване.

Част от заложените в НСУРГС (2006-2015 г.) стратегически цели ще бъдат отчетени като изпълнение при отчитане на Стратегическия план за устойчиво развитие на горския сектор, СПУРГС (2007-2011 г.), тъй като са свързани с изпълнение на конкретни параметри в натурално и стойностно изражение, а именно:

➤ Увеличаване на залесената площ на страната, подобряване състоянието на горите и дървесните ресурси и постигане на съответствие с общоприетите критерии и индикатори за устойчиво стопанисване;

➤ Подобряване устойчивостта и здравословното състояние на горите;

➤ Намаляване на пожарната опасност и създаване на предпоставки за навременното откриване и потушаване на горските пожари;

➤ Подобряване състоянието на популациите на дивеча и рибите като условие за устойчиво развитие на горския сектор, селските и планински райони;

Изпълнението на тези цели е анализирано и ще бъде отчетено в Национален и в Регионален мащаб.

II.2. Стратегическия план за развитие на горския сектор (2007-2011 г.)

II.2.1. В национален мащаб - по стратегически цели, ключови действия и действия:

СПРГС (2007-2011 г.) е изграден от четири основни Стратегически цели, в рамките на които са разписани 16 Ключови действия и множество под-действия. За периода на действие на Плана е предвидено разходването на над 211 милиона лева. За голяма част от действията не са предвидени средства, което предполага тяхното изпълнение за сметка на бюджета на ИАГ, в рамките на ежедневната оперативна дейност или в рамките на изпълнение на служебни задължения съвместно с външни институции и организации. Изпълнението на СПРГС(2007-2011 г.) в национален мащаб, заедно с направени изводи и препоръки са дадени в Приложение 1 към настоящия доклад. Тук ще бъде акцентирано върху стратегическите цели и конкретно върху някои от ключовите действия, като ще бъдат обобщени изводи и препоръки за отделните стратегически цели и общо на национално ниво за Стратегическия план.

Стратегическа цел 1 „Икономическо стабилизиране на горския сектор чрез подобряване на неговата конкурентоспособност и увеличаване на устойчивото потребление на продукти и услуги от гората” е съставена от 5 ключови действия, с предвиден бюджет от **170 500 000 лв.**

➤ *Ключово действие 1: Преструктуриране на държавното управление в горския сектор и подобряване на управлението:*

За изпълнение на действието са предвидени 31 000 000 лв. – основно за изпълнение на Програма за структурна реформа. Такава Програма не е разработена, въпреки, че в началото на 2011 г. е приет изцяло нов Закон за горите. Към настоящия момент се работи по изготвянето и приемането на подзаконовите нормативни документи. В рамките на проектите на ЕБВР и на СБ, съответно „Подпомагане на реформата в горския сектор”, 2008-2009 г. и „Подкрепа на институционалната реформа в горския сектор”, 2010-2011 г. има разработени и предложени План за преструктуриране и Пътна карта за реформата, но на практика няма конкретна Програма за преструктуриране.

Липсата на ясна програма за преструктуриране теоретично може да забави успешното реализиране на структурната реформа. Забавя се изготвянето и приемането на подзаконовата нормативна уредба, устройствените правилници на ИАГ и държавните горски предприятия и др.

➤ *Ключово действие 2: Подобряване качеството, икономическата стойност на горите и реализиране на устойчиво и рационално ползване на дървесина*

За изпълнение на действието са предвидени 100 000 000 лв. за приемане и изпълнение на Програма за строеж, ремонт и поддръжка на горски пътища и 16 000 000 лв. за увеличаване инвестициите при отглеждането на горите. Това е най-слабо изпълненото действие, защото към настоящия момент за горски пътища са изразходвани под 10 000 000 лв. (под 10 %), а за отгледни мероприятия – приблизително 5 500 000 лв. (около 180 000 ха или 27 % от заложените в плана).

Очевидно е, че липсата на Програма за строеж, ремонт и поддръжка на горски пътища с обезпечено финансиране е основния проблем за неизпълнение на ключовото действие. Подобна грешка, свързана със залагане на подобно мащабно и значимо ключово действие, без осигурен финансов ресурс не трябва да се допуска при разработване и приемане на новия Стратегически план.

По отношение на маркетинга на горски продукти и ресурси и пазарните проучвания в тази насока могат да бъдат отбелязани успехи. Като предизвикателство следва да бъде определено управлението на новосъздадените държавни предприятия.

➤ *Ключово действие 3: Подкрепа на изследвания и технологично развитие за повишаване конкурентността на горския сектор*

За изпълнение на действието не са предвидени средства. Това е една от основните причини за слабото му изпълнение. ПРСР като възможност за финансиране е слабо използвана.

➤ *Ключово действие 4: Повишаване стойността на недървесните горски продукти и услуги*

Действието е структурирано в две основни насоки – подобряване състоянието на дивеча и рибите (за което са предвидени 23 500 000 лв.) и увеличаване на приходите от недървесни горски продукти и услуги.

По отношение подобряване на състоянието на дивеча и рибите не могат да бъдат отчетени сериозни успехи. В някои случаи (напр. приходи от ловен туризъм) могат да бъдат отчетени негативни тенденции.

Ситуацията с недървесните горски продукти и услуги е дори по-лоша. Единствена добра практика до този момент е работата на дирекциите на природни паркове. В близко бъдеще се очаква разработването на конкретни механизми за възмездяване на екологичните функции на горите, съобразено с дадената възможност в новия Закон за горите.

➤ *Ключово действие 5: Насърчаване сътрудничеството между собственици на гори, браншовите организации и сдружения и подпомагане на образованието и квалификацията в лесовъдството*

За изпълнение на действието средства не са предвидени. Това е една от основните причини за незадоволителното изпълнение. Усилията са основно насочени към т. нар. „основни заинтересовани страни” – БУЛПРОФОР, „Горовладелец”, Асоциация „Общински гори” и някои браншови организации. Много малко е направено за „обикновените” собственици с маломерна разпръсната горска собственост. В известна степен са провеждани дейности по информираност на обществото и провеждане на обучения. Новият Закон за горите регламентира ясно както сдруженията на собствениците и управляващите горски територии в горския сектор, така и създаването на браншови организации в горския и дървопреработвателния сектор. Тези рагламенти вероятно ще подобрят работата по това ключово действие.

Основни изводи:

1. Реформата в държавния горски сектор ще бъде проведена до края на 2011 г. на база на приетия нов Закон за горите.
2. Въпреки, че не е приета Програма за структурна реформа, се очаква същата да бъде успешно проведена.
3. Единна информационна система е създадена, но може да бъде усъвършенствана по отношение ползването на ГИС.
4. Реализацията на приходи от продажба на дървесина за отчетния период е на относително добро ниво.

5. Приходите от ловен туризъм и от недървесни горски продукти и ресурси не са на необходимото ниво.
6. Изпълнението на останалите действия е под очакваното, особено по отношение осигуряване финансирането за строителство, ремонт и поддръжка на горскопътната мрежа.

Препоръки:

1. Приемане в най-кратки срокове на всички подзаконови нормативни актове, които да регламентират в детайли функционирането на новосъздадените структури и държавни предприятия, както и извършването на дейностите в горите. В СПРГС 2012 – 2021 г. да залегне Ключово действие „Изготвяне на годишни анализи, оценка и актуализация на подзаконовата нормативна база, касаеща стопанисването, опазването и възобновяването на горските територии”.
2. Да се намерят начини за финансиране усъвършенстването на информационната система на ИАГ: в СПРГС 2012 – 2021 г. да залегне Ключово действие „Постоянна актуализация, подобрене и усъвършенстване на информационната система в горите”.
3. Да се предприемат стъпки за осигуряване на реални средства за строителство, ремонт и поддръжка на горскопътната мрежа. Да се предприемат действия за осигуряване на възможности за усвояване на средства от ПРСР за строителство на нови горски пътища: в СПРГС 2012 – 2021 г. да залегне Ключово действие „Изготвяне на Национална дългосрочна програма за възстановяване на горскопътната мрежа”.
4. Да се предприемат конкретни действия за увеличаване на дела на приходи от ловен туризъм и от недървесни горски продукти и ресурси: в СПРГС 2012 – 2021 г. да залегне Ключово действие „Увеличаване на приходите от недървесни горски продукти, ресурси и услуги с 5 % годишно”.
5. Във връзка с регламентираните в новия Закон за горите възможности за уедряване на горски територии, за сдружаване на собственици на гори и за създаване на браншови организации, да се предвиди ключово действие или действие за изготвяне и провеждане на Програма за разясняване и обучение на различните собственици, управляващи горски територии и др. за ползите и възможностите след уедряване, сдружаване и др.

Стратегическа цел 2: „Формиране и поддържане на жизнени горски екосистеми” е съставена от три ключови действия, с предвиден бюджет от **40 500 000 лв.**

➤ *Ключово действие 6: Опазване и поддържане на биологичното разнообразие в горите*

За изпълнение на действието са предвидени 7 718 000 лв., от които 5 000 000 лв. за горска сертификация.

Към настоящия момент действието е изпълнено на добро ниво. Като положителен пример могат да бъдат представени работата, свързана с горски репродуктивни материали и със сертификация на горите (средствата са осигурени от външни източници).

➤ *Ключово действие 7: Принос към изпълнението на РКОНИК и Протокола от Киото*

За изпълнение на действието са предвидени 25 000 000 лв. Действието се изпълнява в три основни насоки:

- Увеличаване на залесената площ на страната с 500 ха годишно. Дейността е **преизпълнена около 4 пъти**, относно извършените залесявания, без да взема предвид, че залесената площ годишно се увеличава и от самозалесилите се площи, новоустроени такива и др.;

- Разработване на научна програма от мерки за адаптиране на горите към климатичните промени – програмата е разработена в външно финансиране по проект FUTUREforest по програма INTERREG IV C на ЕС;
- Стимулиране използването на биомаса за енергия – под-действието не е изпълнено на задоволително ниво.

➤ *Ключово действие 8: Подобряване на защитата на горите*

За изпълнение на действието са предвидени 7 780 000 лв. Действието се изпълнява в три основни насоки:

- Опазване на горите от пожари – под-действието е изпълнено на много добро ниво. Към настоящия момент като основен минус може да бъде посочена липсата на единна система за наблюдение, ранно откриване и оповестяване на възникналите горски пожари. Сериозен потенциал за възстановяване на опожарени гори и изпълнение на противопожарните мероприятия има използването на мярка 226 от ППСР;
- Охрана на горите и дивеча – през последните години е налице значителен напредък в тази насока. Въпреки това, към настоящия момент браконьерството в страната е масово явление и следва да се положат повече усилия/ осигурят повече средства в това направление;
- Подобряване устойчивостта и здравословното състояние на горите – през последните години здравословното състояние на горите трайно се подобрява. Успехите не бива да бъдат считани за сигурни, тоест не трябва да се пренебрегва под-действието за сметка на други, най-малкото защото превантивните работи са значително по-евтини от тези, свързани със справяне с проблемите.

Изводи:

1. Работата по опазване на биологичното разнообразие, по горските репродуктивни материали и горската сертификация е на добро ниво.
2. Залесената площ в България се увеличава чувствително по време на отчетния период, като превишава многократно поставената в Стратегическия план цел от 500 ха на година.
3. Действията по подобряване на защитата на горите са на достатъчно високо ниво.

Препоръки:

1. Дейностите по защита на горите и опазване на биологичното разнообразие не трябва да бъдат намалявани. Точно обратното – предвид очакваните климатични промени, тези дейности (съответно тяхното финансиране) трябва да бъдат обосновано увеличавани. В СПРГС 2012 – 2021 г. да залегнат:
 - Ключово действие „Сертификация на всички държавни горски територии”; Ключово действие „Увеличаване на залесената площ на страната с 5 000 ха/годишно”;
 - Ключово действие „Изграждане на национална система за наблюдение, ранно откриване и оповестяване на възникналите горски пожари”;
 - Ключово действие „Въвеждане на единна национална електронна система за контрол върху добива, транспортирането и преработването на дървесни ресурси”;
 - Ключово действие „Подобряване и поддържане на здравословното състояние на горите с приоритетно провеждане на борба с биологични методи”;
 - Ключово действие „Изграждане на 6 пилотни топлоелектрически централи с обща мощност минимум 30 MW, които да оперират основно с дървесна биомаса”.

Стратегическа цел 3: „Принос към качеството на живот чрез защита и подобряване на социалните и културни измерения на горите” е съставена от четири ключови действия, с предвиден бюджет от **300 000 лв.**

➤ *Ключово действие 9: Насърчаване на екологично обучение и образование*

За изпълнение на действието не са предвидени средства. Въпреки това могат да бъдат отчетени някои много добри резултати – например, че са проведени 950 мероприятия в 740 учебни заведения за 41 000 ученици;

➤ *Ключово действие 10: Поддържане и подобряване на защитните функции на горите*

За изпълнение на действието са предвидени 300 000 лв. Предвид силно ограничените средства, към настоящия момент не могат да бъдат отчетени значителни успехи по отношение на разработване и приемане на Национална дългосрочна програма за борба срещу ерозията (не е разработена), противоерозионните мероприятия (въпреки че са разходвани около 20 000 000 лв.) и др. Сериозен потенциал по отношение на залесяване на изоставени неземеделски земи има ПРСР.

➤ *Ключово действие 11: Използване потенциалът на горите в урбанизирана среда и край градовете*

За изпълнение на действието няма предвидени средства. Като единствен успех може да бъде посочена работата на ДПП – основно свързана с изпълнение на проекти с външно финансиране.

➤ *Ключово действие 12: Мерки за увеличаване социалните функции на горите*

За изпълнение на действието не са предвидени средства. Като основен успех може да бъде посочено изпълнението на Национална програма „Възстановяване и опазване на българската гора” съвместно с МТСП (2007-2009 г.).

Изводи:

1. Въпреки липсата на финансиране, действията с подрастващите поколения се изпълняват на определено задоволително ниво. Работата с тях не е организирана на достатъчно добро ниво, необходимо е създаване на работна група от експерти от ИАГ, МОСВ и МОН.
2. Липсата на сериозни проблеми по отношение на почвената ерозия се дължи на работата, извършена преди отчетния период.
3. Потенциалът на горите в урбанизирани територии се използва значителни само в/около големите курорти в България.
4. Поради липса на средства, успешното изпълнение на Национална програма „Възстановяване и опазване на българската гора” е спряно, което в условия на криза лишава значителен брой социално слаби хора от възможност за работа.

Препоръки:

1. Да се изготви единна Национална програма за работа с подрастващите поколения: в СПРГС 2012 – 2021 г. да залегне Ключово действие за изготвяне, осигуряване на дългосрочно финансиране и изпълнение на такава програма.
2. Да се включи ново действие «Подобряване на ерозионното състояние на горите, чрез провеждане на предвидените в областните/регионалните планове и проекти мероприятия».
3. Да се предприемат конкретни действия за чувствително подобряване усвояването на средства по ПРСР.
4. Новосъздадените държавни горски предприятия да предприемат конкретни стъпки за разнообразяване на приходите, в това число чрез оползотворяване на потенциала на горите в урбанизирани територии.

5. Да се обсъдят възможности за възобновяване функционирането на Национална програма „Възстановяване и опазване на българската гора”.

Стратегическа цел 4: „Подобряване на информираността, съгласуваността и между-секторното сътрудничество” е съставена от четири ключови действия, с предвиден бюджет от **160 000 лв.**

➤ *Ключово действие 13: Разработване и реализиране на Национален план за изпълнение на Декларацията от Санкт Петербург, свързана с Министерския процес по правоприлагане и управление на горския сектор за Европа и Северна Азия*

За изпълнение на действието са предвидени 50 000 лв. – единствено за подобряване работа с подрастващите за изграждане на обществена нагласа за опазване на горите. Към настоящия момент, въпреки липсата на единен централизиран подход, могат да бъдат отчетени успехи при работата с подрастващите поколения. Изграждането на обществена нагласа за опазване на горите се извършва с по-бавни темпове, а не рядко като основна причина за това е работата на т. нар. „зелени” НПО.

Въпреки, че не е давана голяма публичност, работата на ИАГ със структурите на МВР и МП е на добро ниво.

По отношение на изпълнение на индикативни действия по Декларацията от Санкт Петербург, свързана с Министерския процес по правоприлагане и управление на горския сектор за Европа и Северна Азия има нужда от подобряване на работата.

Междувременно експерти на ИАГ работиха активно по изготвянето на Регламент на Европейския парламент и на Европейския съюз № 995 от 20.10.2010 г. за определяне на задълженията на операторите, които пускат на пазара дървен материал и изделия от дървен материал. С приемането на Регламента е поставено на законова основа общностно начало за съвместна борба срещу незаконната сеч и свързаната с нея търговия с дървен материал и изделия от дървен материал. Във връзка с работата по Регламента се очаква ИАГ да бъде компетентния орган за България, като през м. април, 2011 г. е изготвено и изпратено до МЗХ предложение в тази насока, което ще бъде изпратено по надлежен ред до Комисията на ЕС, предстои приемането на делегирани актове, относно новите приложими критерии за оценка на риска и правилата за признаване и оттегляне на организациите за мониторинг.

Необходимо е в новия Стратегически план да се заложи действие, относно ангажиментите на ИАГ в изпълнение на Регламент(ЕС) № 995/ 20.10.2010 г.

➤ *Ключово действие 14: Подобряване на вътре-ведомствената и между- ведомствената координация и комуникация*

За изпълнение на действието не са предвидени средства. Успехи при изпълнението могат да бъдат отчетени при повишаване на административния капацитет, при създаването на регионални и местни съвети по горите и при подпомагане на НПО и други институции, във връзка с участието им в международни европейски структури и организации, свързани с горите.

По отношение на Националния съвет по горите и разработването на областни стратегии, планове и програми се очаква с новия Закон за горите работата да се подобри. Повишаване информираността на обществото за състоянието и динамиката на горския фонд също трябва да бъде подобро, с цел да се акцентира на успехите на горската служба по отношение на стопанисването, опазването и възстановяването на горите.

➤ *Ключово действие 15: Активизиране на участието на ведомството в органите и структурите на ЕС и в международни организации и процеси, свързани с горския сектор*

За изпълнение на действието са предвидени 111 000 лв. Изпълнението му е на отлично ниво. Като най-съществен успех може да бъде посочено изпълнението на проекти, (съ)финанасирани по европейски и международни инструменти и програми. На база на европейския програмен период 2007 - 2013 г. към настоящия момент в системата на горите са изпълнени, се изпълняват или предстоят да бъдат изпълнени около 150 международни проекта (вкл. по ПРСР) с общ бюджет над 125 000 000 лв. От тази сума 54 000 000 лв. са бюджет на ИАГ (съответните структури) като за собствена сметка са само 3 400 000 лв.

➤ *Ключово действие 16: Подобряване на информираността и комуникацията с обществеността за дейностите в горския сектор*

За изпълнение на действието не са предвидени средства. Същото е изпълнявано на много високо ниво – разработена е Комуникационна стратегия на ИАГ, по всички важни въпроси, вкл. по изготвянето на новия Закон за горите, е търсено участието на заинтересованите страни в горския сектор, редовно се предоставя информация на обществеността по въпроси, свързани с изпълнението на плана. Въпреки това, работата по изпълнение на действието може допълнително да се подобри, особено по отношение на изпълнение на съвместни медийни кампании с неправителствените организации.

Изводи:

1. Междусекторното сътрудничество е на добро ниво.
2. Връзките с обществеността са на задоволително ниво, но могат да бъдат подобри.
3. Работата по усвояване на средства от ЕС е на отлично ниво, с изключение на ПРСР 2007 – 2013 г.

Препоръки:

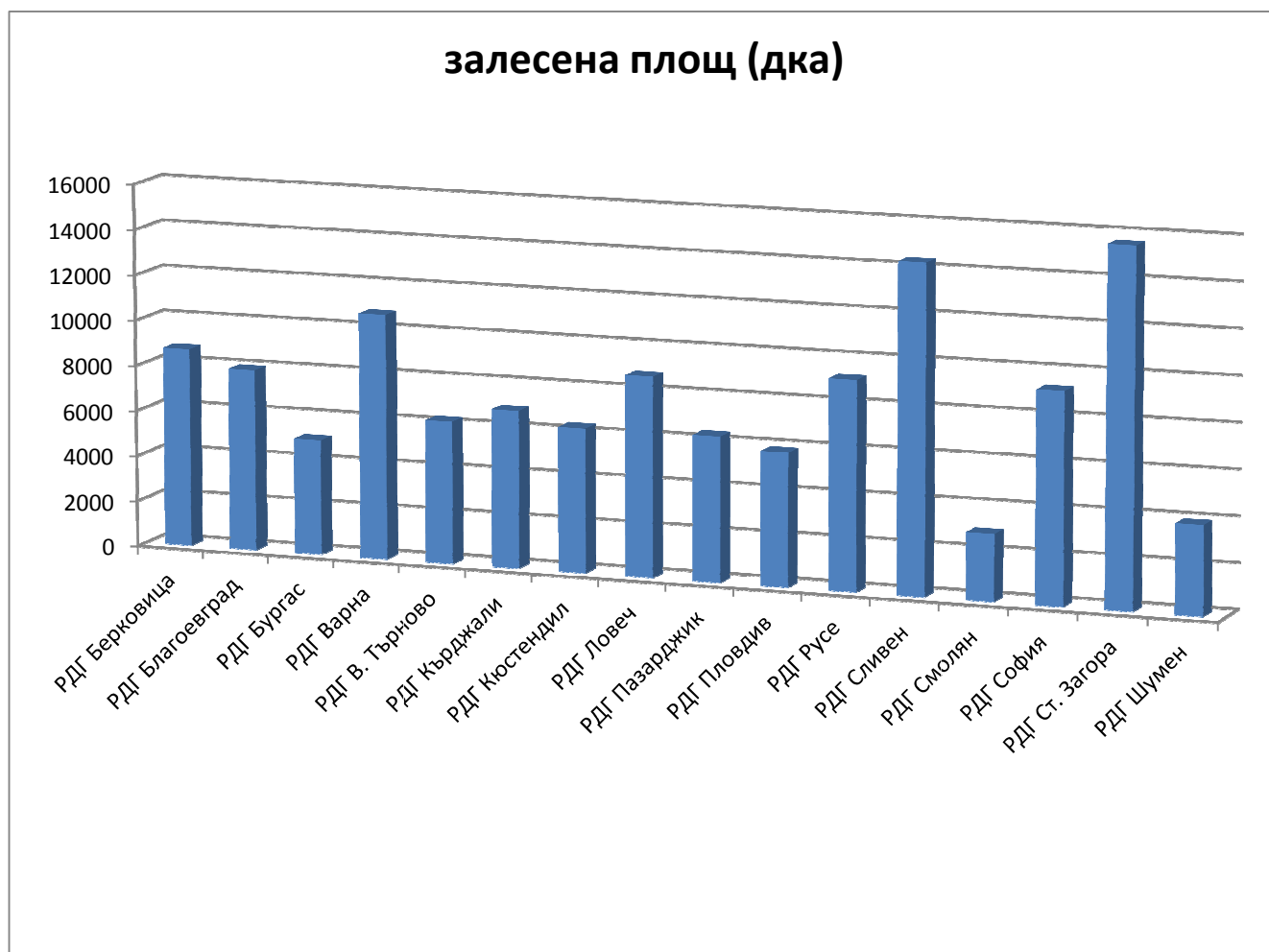
1. В СПРГС (2012-2021 г.) да залегне ново ключово действие, свързано с изготвяне на Правилник за работа на Националния съвет по горите, Заповед на Министъра за нов състав на НСГ и др.
2. Ново ключово действие, свързано с изпълнението ангажиментите на ИАГ в изпълнение на Регламента;
3. Действие за създаване на звена за подпомагане и консултиране при изготвяне на проекти към ИАГ и неговите структури и задължително в държавните горски предприятия, евентуално ДГС/ДЛС;
4. Необходима е актуализация на Комуникационната стратегия и на медия-плана и осигуряване на необходимите за изпълнението ѝ средства. Да се подобри работата, свързана с връзките с обществеността, особено по отношение изпълнението на съвместни медийни кампании с НПО. Да се сформира работна група за медийно представяне на горския сектор, в която да влязат всички заинтересовани страни – НПО, браншови организации, синдикати, собственици на гори и др.

II.2.2. В Регионален аспект - по стратегически цели, ключови действия и действия:

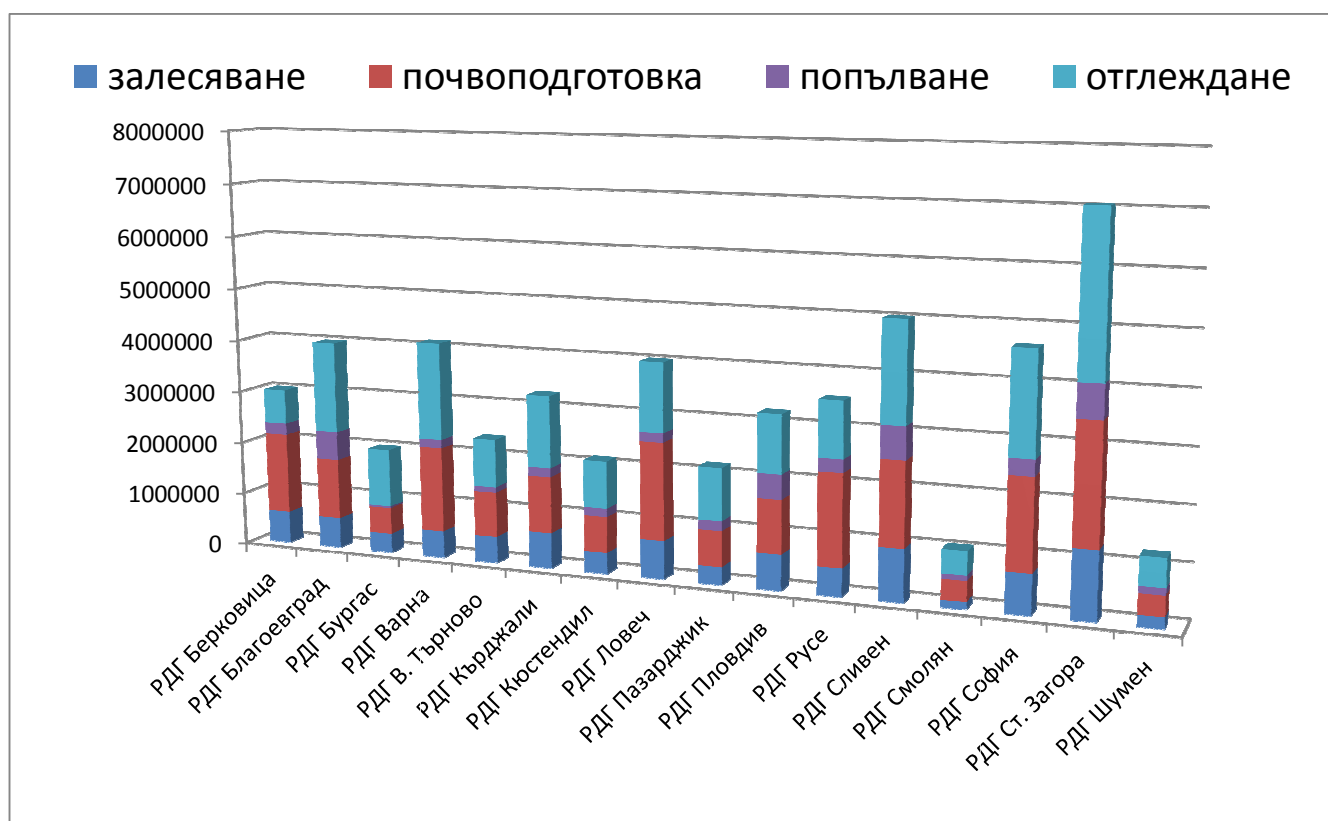
Както беше казано в доклада по-горе, част от заложените в НСУРГС (2006-2015 г.) стратегически цели, ключови действия и действия бяха отчетени при анализа на изпълнението на Стратегическия план за развитие на горския сектор, СПРГС (2007-2011 г.), а част от ключовите действия и действията свързани с изпълнението на конкретни параметри в натурално и стойностно изражение от РДГ, ДГС/ДЛС в обобщен вариант за целия период, ще бъдат отчетени по-долу:

➤ Увеличаване на залесената площ на страната, подобряване състоянието на горите и дървесните ресурси и постигане на съответствие с общоприетите критерии и индикатори за устойчиво стопанисване (2.1. Увеличаване инвестициите за отглеждане на горите с цел подобряване качеството и стойността им в изпълнение на ЛУП, планове и програми; 7.1 Увеличаване на залесената площ на страната с 500 ха годишно; 8.3: Подобряване на устойчивостта и здравословното състояние на горите от СПРГС, 2007-2011 г.):

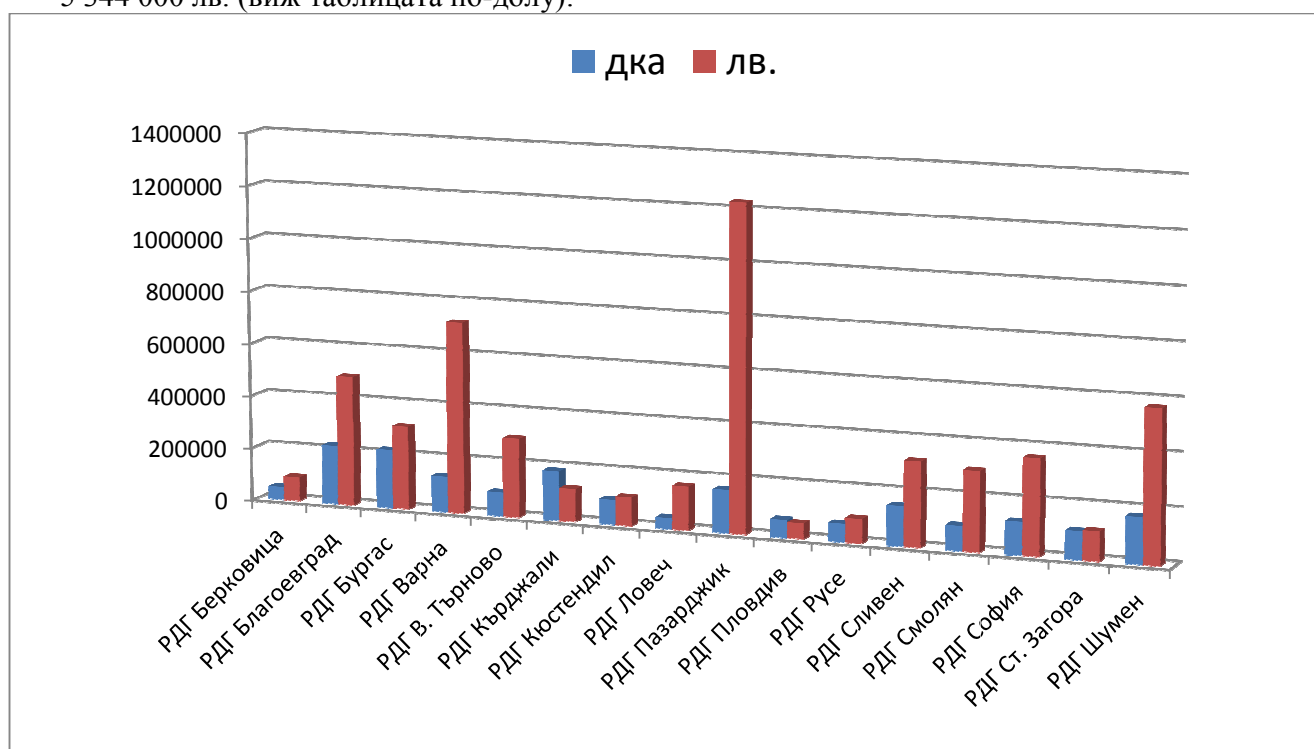
- За периода 2007 – 2010 г. са залесени общо 128 107 дка нови гори;
- Над 14 000 дка са залесени в РДГ Стара Загора и в РДГ Сливен;
- Под 4 000 дка са залесени в РДГ Шумен и РДГ Смолян;

- За периода 2007 – 2010 г. са усвоени общо над 52 000 000 лв., в т.ч. за:
 - Залесяване – 9 177 000 лв.;
 - Почвоподготовка – 18 802 000 лв.;
 - Попълване – 4 186 000 лв.;
 - Отглеждане – 20 515 000 лв.

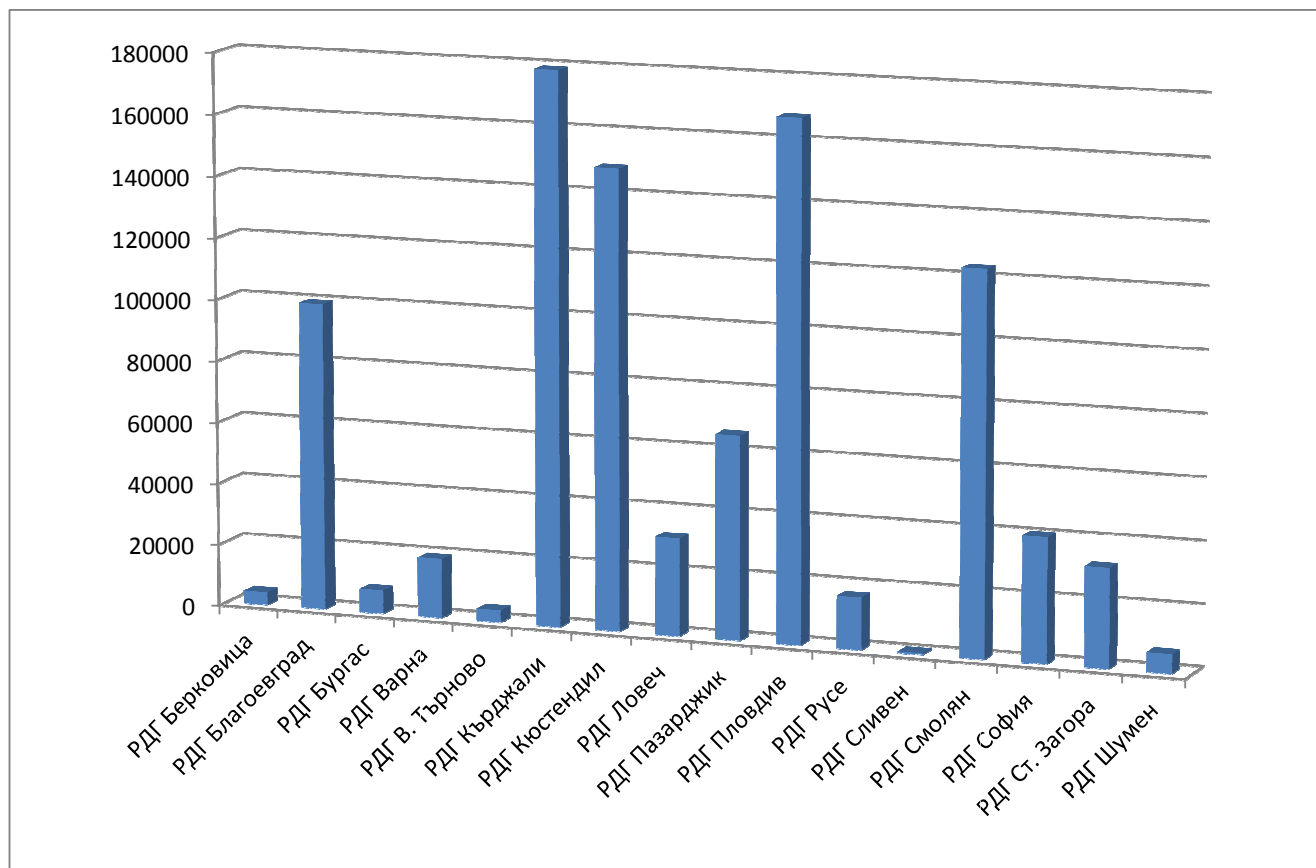
- За отчетния период РДГ Стара Загора е усвоило над 7 000 000 лв., РДГ Сливен около 5 000 000 лв., докато РДГ Смолян и РДГ Шумен малко над 1 000 000 лв.
- За периода за изведени отгледни сечи на обща площ близо 2 000 000 дка на обща стойност 5 344 000 лв. (виж таблицата по-долу):

- Над 200 000 дка са отгледали РДГ Бургас и РДГ Благоевград, а под 50 000 дка – РДГ Берковица и РДГ Ловеч.

➤ *Подобряване устойчивостта и здравословното състояние на горите(ключово действие 8.3 от СПРГС, 2007-2011 г.):*

- За същия период са проведени лесозащитни мероприятия на обща стойност 947 000 лв. (виж графиката по-долу в лв.):

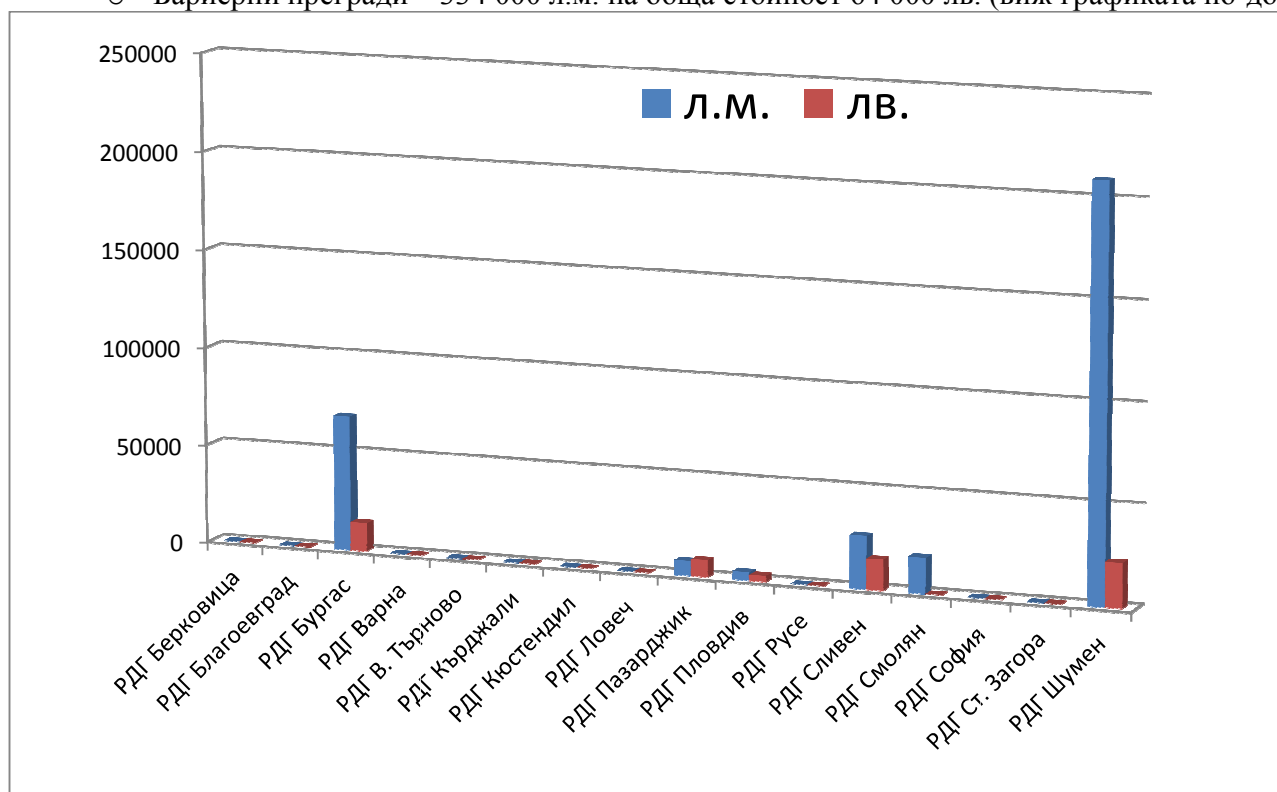

- На територията на РДГ Кърджали, РДГ Кюстендил и РДГ Пловдив са проведени мероприятия за около и над 150 000 лв., докато на територията на РДГ Берковица, РДГ Велико Търново и РДГ Сливен – за под 5000 лв.

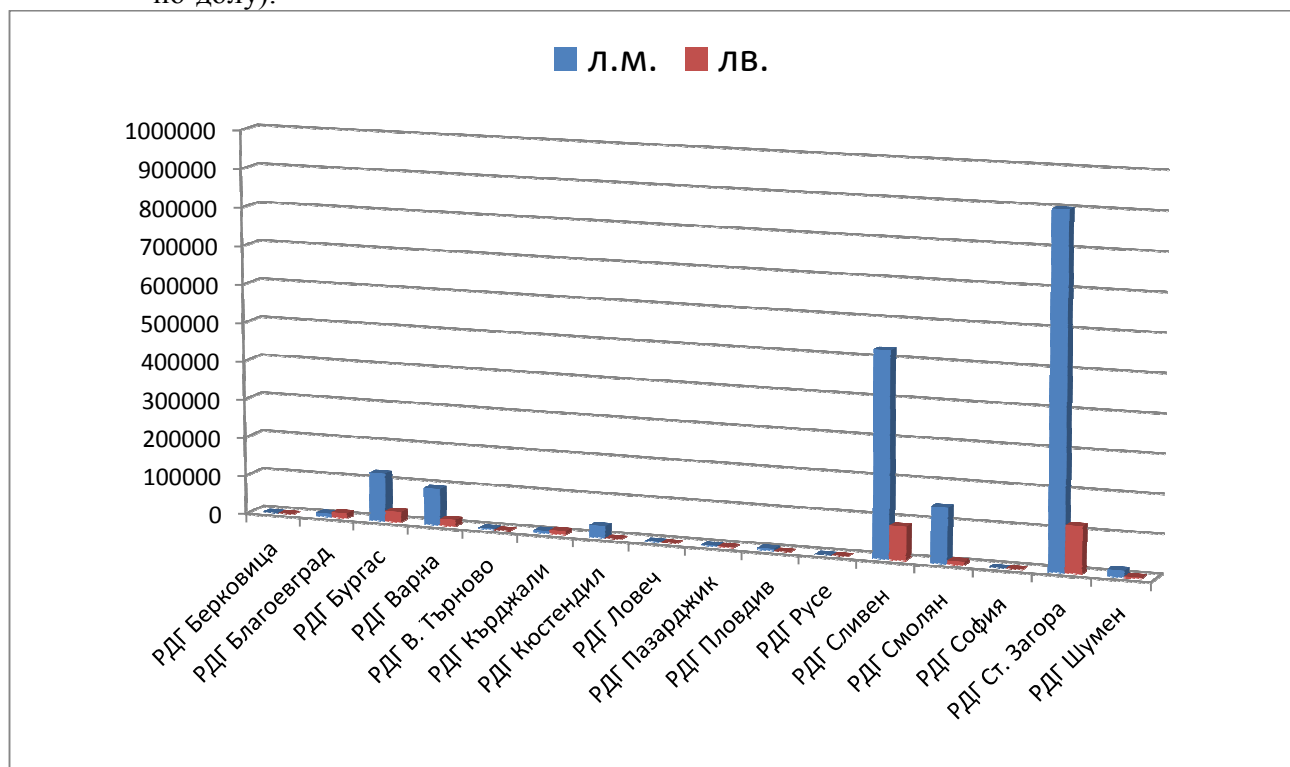
➤ *Намаляване на пожарната опасност и създаване на предпоставки за навременното откриване и потушаване на горските пожари(8.1. Подобряване дейността по опазване горите от пожари, 8.1.6. Изпълнение на предвидените в ЛУП противопожарни мероприятия в горите от СПРГС, 2007-2011 г.):*

- За периода 2007 – 2010 г. са извършени следните противопожарни мероприятия:

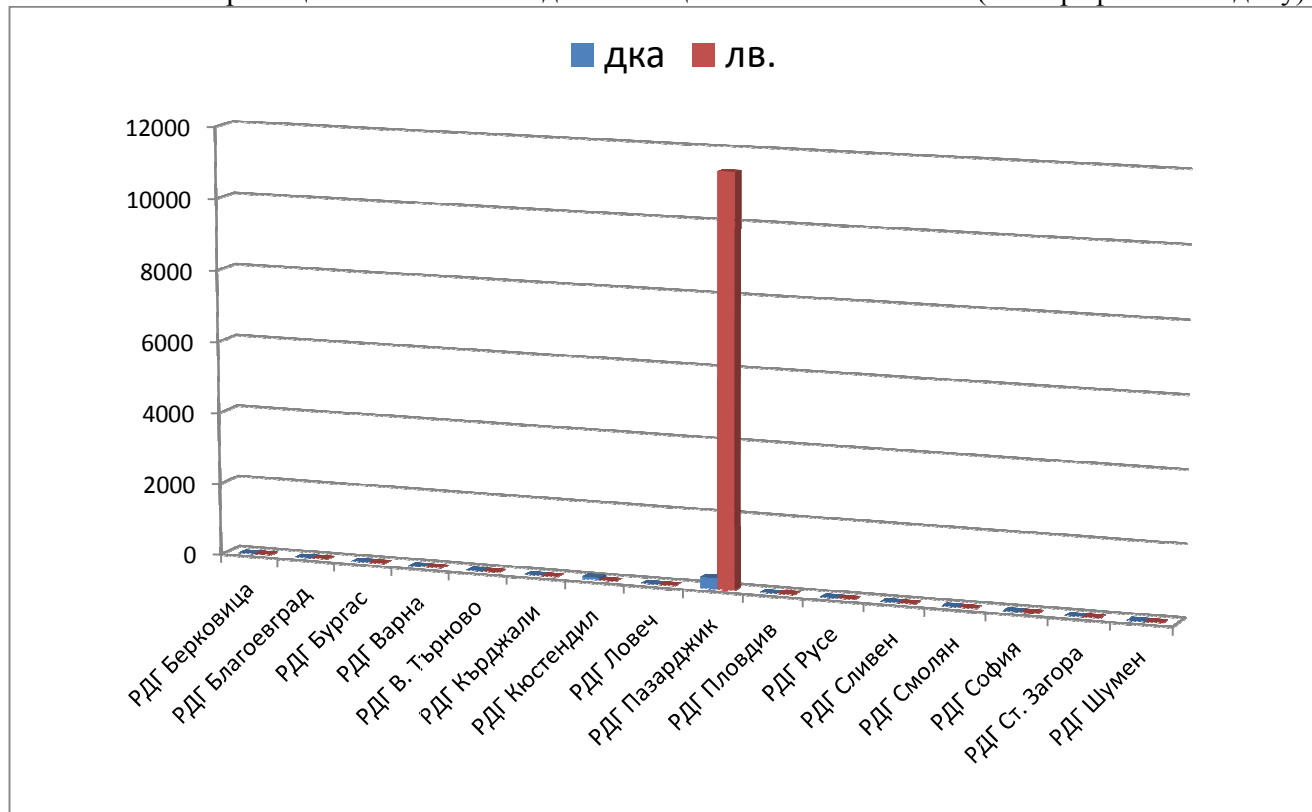
- Бариерни прегради – 334 000 л.м. на обща стойност 64 000 лв. (виж графиката по-долу):

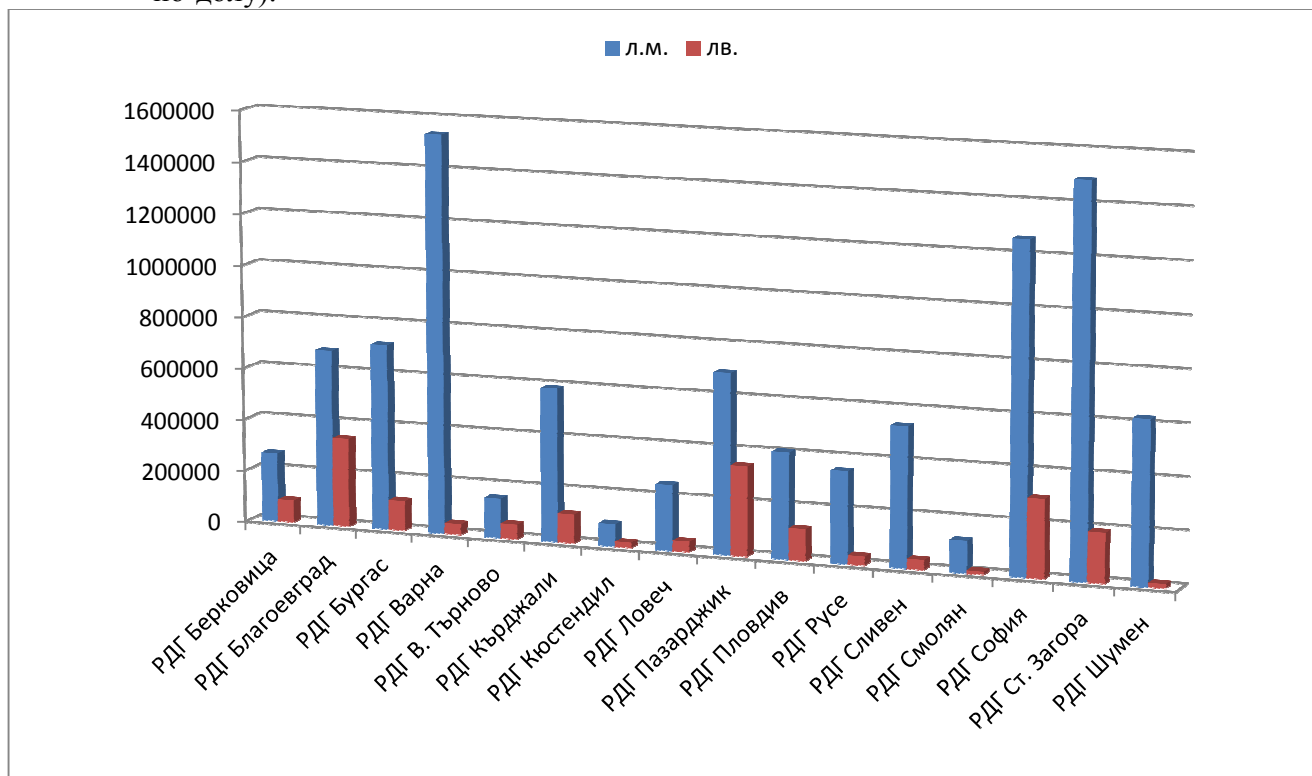
- Лесокултурни прегради – 1 862 000 л.м. на обща стойност 285 000 лв. (виж графиката по-долу):

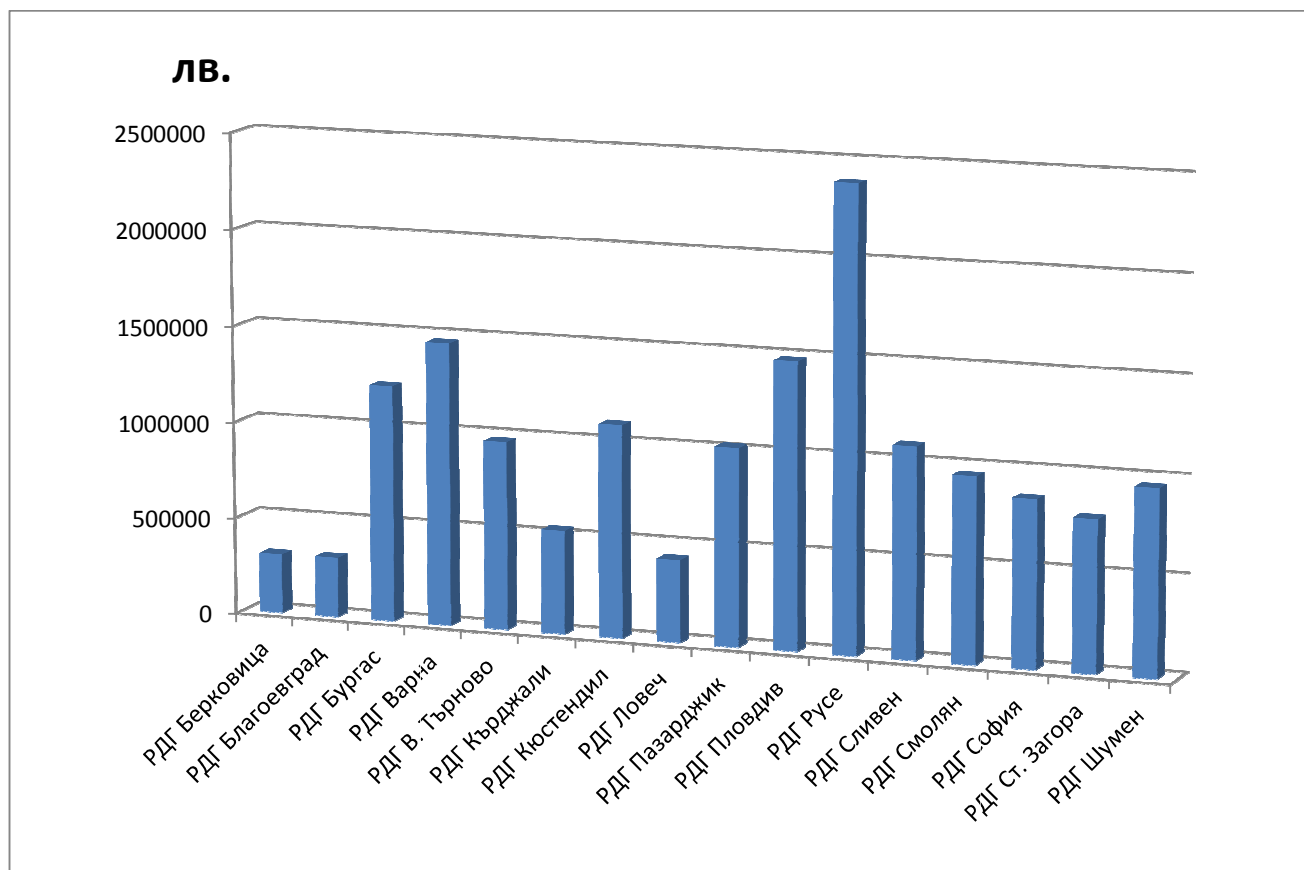
- Пожарозащитни пояси – 360 дка на обща стойност 11 500 лв. (виж графиката по-долу):

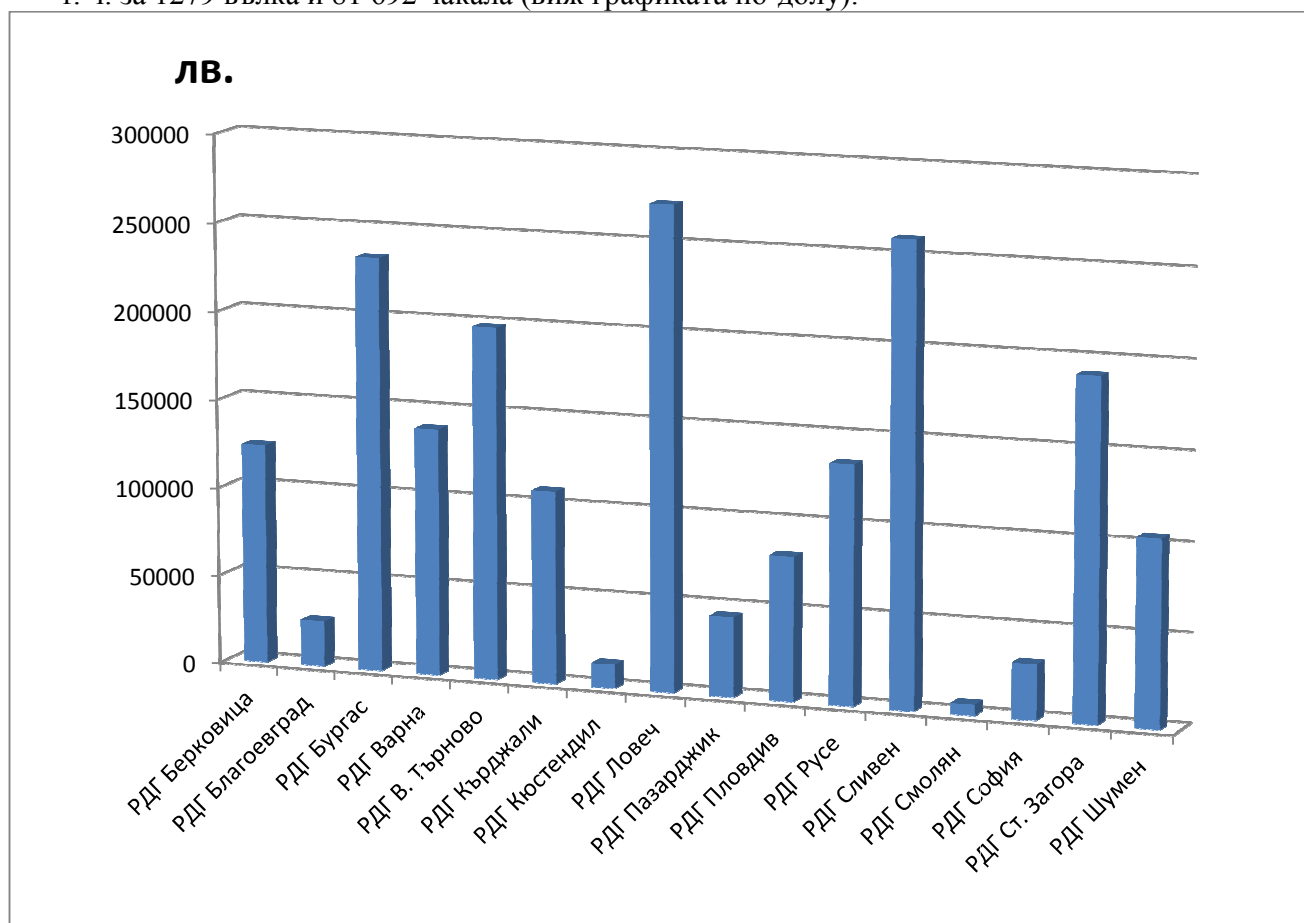
- Минерализовани ивици – 9 777 000 л.м. на обща стойност 1 870 000 лв. (виж графиката по-долу):

- Общата стойност на извършените превантивни противопожарни мероприятия за периода възлиза на 2 230 000 лв.;
 - Като най-изпълнявано мероприятие може да бъде посочено изграждането на минерализовани ивици (всички 16 РДГ), следват лесокултурните прегради (13 РДГ), бариерни прегради (6 РДГ) и пожарозащитни пояси (2 РДГ). Единствено РДГ Пазарджик докладва за извършени дейности по всички мероприятия;
 - РДГ Стара Загора е изпълнило противопожарни дейности на около 2 500 000 л.м. (около 20 % от всички за страната). РДГ Варна, РДГ София и РДГ Сливен са изпълнили противопожарни дейности на над 1 000 000 л.м. РДГ Велико Търново и РДГ Кюстендил са изпълнили противопожарни дейности на под 200 000 л.м.
 - Впечатление правят няколко случая на голяма разлика (в десетки пъти) при заплащане провеждането на противопожарни мероприятия.
- *Подобряване състоянието на популациите на дивеча и рибите като условие за устойчиво развитие на горския сектор, селските и планински райони(4.1. Подобряване състоянието на дивеча и рибите, 4.1.4. Увеличаване на дивечовите и рибни запаси до научно-обосновано ниво от СПРГС, 2007-2011 г.):*
- За периода 2007 – 2010 г. за ловно и рибно стопанство за изразходвани 15 856 000 лв., които включват разселване и храна на дивеча и рибата, строеж и поддръжка на биотехнически съоръжения и строеж на ловни домове и хижи;
 - РДГ Русе е получило приблизително 2 400 000 лв., РДГ Варна и РДГ Пловдив са получили близо по 1 500 000 лв., а РДГ Берковица и РДГ Благоевград – по малко от 300 000 лв. (виж графиката по-долу):

- За същия период са изплатени близо 2 000 000 лв. като възнаграждение за убит хищен дивеч, в т. ч. за 1279 вълка и 81 692 чакала (виж графиката по-долу):

- Над 200 000 лв. са изплатили РДГ Бургас, РДГ Ловеч и РДГ Сливен, а средно по 10 000 лв – РДГ Кюстендил и РДГ Смолян.

Новият Закон за горите и новите структури предполагат нови права и задължения относно изпълнението на съответните ключови действия и действия, което ще наложи изцяло различен начин на работа при координацията и отчитане изпълнението на новите национални Стратегически горски документи.

Общи препоръки:

1. До м. септември на 2011 г. да се ревизира и актуализира Националната стратегия за устойчиво развитие на горския сектор (2006-2015 г.);
2. До края на 2011 г. да се разработи нов Стратегически план за развитие на горския сектор за периода 2012 – 2021 г. и стартира изготвянето на съответните Областни планове за развитие на горските територии.
3. При залагане на съответните цели, мерки/ключови действия и действия в новите стратегически документи, задължително същите да се обвържат с реално необходимия и достъпен финансов ресурс за тяхното изпълнение.
4. Да се предложи подходящ механизъм за мониторинг и оценка на извършеното по съответния стратегически документ, например създаване на модул в информационната

системата на ИАГ, който да улесни отчитането на изпълнението на действията по стратегическите документи (в т.ч. на годишна база).

5. В СПРГС 2012 – 2021 г. да залегнат новите ключови действия и действия, предложени в анализа по-горе за изпълнението на отделните стратегически цели и ключови действия :

- Изготвяне на годишни анализи, оценка и актуализация на законовата и подзаконовата нормативна база, касаеща стопанисването, опазването и възобновяването на горските територии;
- Постоянна актуализация, подобрене и усъвършенстване на информационната система в горите;
- Изготвяне на Национална дългосрочна програма за възстановяване на горскопътната мрежа;
- Увеличаване на приходите от ловен туризъм и от недървесни горски продукти, ресурси и услуги с 5 % годишно;
- Сертификация на всички държавни горски територии;
- Увеличаване на залесената площ на страната с 5 000 ха;
- Изграждане на национална система за наблюдение, ранно откриване и оповестяване на възникналите горски пожари;
- Въвеждане на единна национална електронна система за контрол върху добива, транспортирането и преработването на дървесни ресурси;
- Подобряване и поддържане на здравословното състояние на горите с приоритетно провеждане на борба с биологични методи;
- Изграждане на 6 топлоелектрически централи с обща мощност до 30 MW, които оперират основно с дървесна биомаса;
- Да се изготви единна Национална програма за работа с подрастващите поколения и да се осигури дългосрочно финансиране и изпълнение на такава програма.
- Подобряване на ерозионното състояние на горите, чрез провеждане на предвидените в областните/регионалните планове и проекти мероприятия.
- Да се предприемат конкретни действия за чувствително подобряване усвояването на средства по ПРСР.
- Новосъздадените държавни горски предприятия да предприемат конкретни стъпки за разнообразяване на приходите, в това число чрез оползотворяване на потенциала на горите в урбанизирани територии.
- Възобновяване функционирането на Национална програма „Възстановяване и опазване на българската гора”.
- Изготвяне на Правилник за работа на Националния съвет по горите, Заповед на Министъра за нов състав на НСГ и др.
- Изпълнението ангажиментите на ИАГ в изпълнение на Регламент на ЕП и на ЕС № 995 от 20.10.2010 г. за определяне на задълженията на операторите, които пускат на пазара дървен материал и изделия от дървен материал;
- Създаване на звена за подпомагане и консултиране при изготвяне на проекти към ИАГ и неговите структури и задължително в държавните горски предприятия, евентуално ДГС/ДЛС;
- Актуализация на Комуникационната стратегия и на медия-плана и осигуряване на необходимите за изпълнението ѝ средства. Да се сформира работна група за медийно представяне на горския сектор, в която да влязат всички заинтересовани страни – НПО, браншови организации, синдикати, собственици на гори и др.
- Изготвяне и приемане на Национална програма за развитие и управление на кадрите в горския сектор, включително със система от курсове и семинари, свързани с новия Закон за горите и новите функции на съответните структури, предприятия, териториални подделения, звена и др.

Предвид влизането в сила на новия Закон за горите и разделянето на контролно-административните от стопанските функции в горския сектор и предоставяне на съответните права и задължения на различните видове собственици на горски територии е необходимо залагане и на нови ключови действия и действия в Стратегическите горски документи, свързани с конкретните ангажменти произтичащи от изцяло новите регламенти в закона.

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

/ИНЖ. БИСЕР ДАЧЕВ/

